

b. internowanego w L. J. P. P.

1) Dane osobiste: Frelka Stefan z Franciszka i Julanny z d. Grzył, urodz. dnia 16. XII. 1901. r. w miejsc. Kozłobez, pow. Oborniki, wojew. Poznańskie, przewodownik Polsoj. Państwowej, w czasie wojny w 1939. na posterunku P. P. w Proszkach, pow. Gniezno, wojew. Wielki, obecnie wachm. Landarmeei.

2) Data i okoliczności aresztowania: Od dnia 20. IX. 1939. r. znajdowałem się w Łotwie jako internowany. Ostatnio byłem w folw. Lepaia, gm. Leżajsk, pow. Żelazka, Wojew. 24. V. 1940. r. zostałem aresztowany przez polsoj. Łotewską i osadzony w areszcie policyjnym w m. Żelazka, a dnia 25. V. 1940. r. zostałem odstawiony wraz z innymi 12. tomi internowanymi z Żelazki do obozu w Ulbroku. W Ulbroku wiaćże sowieckie zorganizowały obóz karny, celem, dokąd byli przewiezieni aresztowani i internowani w Łotwie polsoj. Ono 2. IX. 1940. rano zajęły do tegoż obozu samochody ciężarowe, na które dwómierze sowieckie aresztowanych w polsoj. stojącej i tak jasno, że nie można się było nawet ruszyć, tak zostałem skierowany do stacji, nazwy której nie pamiętam. Na stacji tej stał transport woziwo towarowych i samochody zajęły do tegoż transportu i z samochodów przeładowano nas do wagonów towarowych po 36 osób do 40 osób, na woz 15 tonowy i mniejszy i po załadowaniu do wagonów, co miało być uskutecznione bardzo szybko, wagony były zamknięte na kłódkę. Dwómierze sowieckie odwrócili się otydunko z oburzeniem na internowanych i zaczęli doprowadzać się gwałtu na osobach przez porychanie. Dnia 5. IX. 40. r. przetransportowano nas do obozu w Kozłobezku.

3) Przebieg choroby: Obóz Kozłobezki od dnia 5. IX. 1940. r. do 15. V. 1941. r. Dnia 15. V. 1941. r. przewieziono nas ostatnim transportem w ilości przeszło 1000 osób do Murmańska. Przybycie do Murmańska dnia 22. V. 1941. r. i tam postawiliśmy umieszczeniem w obozie o 12. kł. za Murmańskim. Dnia 3. VI. 1941. r. przesunęli nas do wspomniany przy transport do obozu w Murmańsku do pobliskiej stacji. Dnia 5. VI. 41. r. przeładowali tenże transport na statek, a z tamtego przetransportowano nas do Pami na przystęp Kolski. Przybycie do Pami dnia 12. VI. 1941. r. zaś dnia 17. VI. 1941. r. nastąpiło wyładunek ze statku, a wazniej umieszczone nas o 2. kł. od Pami w polu 1. j. na moczarach. Tam dopiero spicigano se statku i położyli z których wzięto szkielet, na które nacisnęto namioty. W namiotach tych umieszczono od 100 do 200 kł. na namiot, po kilku dniach przybył tam pol gólem ziemem, bez należytą stary. W ten sposób przez nasz transport został polonizowany i uroszony

oboz. Tam wyćapniano wszystkie i pędono je do przemysem do pracy w oleszczu, i imie nie przegode, po 12 godzin dziennie pracy, bez odziewu i z biorek, obrazem wymierzo do cel 12 do 16 godzin dziennie. L'Obrazu Panuje, po przesiewnym przesiekaniu obrazu ruszalem w stacy z gromady około 500 osob do obrazu maza przesiekanego w Collegiobiu 12 klu. w linii porzecznej cel obrazu Panuje. Tam amir awstalijsmy umieszczeni pod gotem meben, w murkach. Docieto wlasnymi siłami z ludzami hismy zakitety, na ktore powstały naciegniete namioty i w tres namni tuch porzeczalijsmy, do dnia 13. V. 1941. r. do dnia 14. V. 1941. r. awstalijsmy awstalijsmy na statku "Uzbekin" i przemiesceni do Archangielska i umieszczeni w obrazu Archangielsk w poblizu stacji Kobjorow, gdzie przemiescilijsmy do dnia 22. V. 41. r. i do dnia 22. V. 41. r. awstalijsmy awstalijsmy transport i przemiesceni do stacji Siwokiemiensk. Ze stacji Siwokiemiensk przeszo awstalijsmy przemiesceni do klasztoru Szwed i w tym klasztorze w budynkach klasztornych zostal cały transport awstalijsmy awstalijsmy na polowach.

4) Opis Obrazu: Oboz w Kuzniejsku miejsce sie w budynkach i cerkwiach klasztor. Stosunki mieszkaniowe i higieniczne byly utymniane na poziomie dostatecznym.

Oboz Murmanisk I i II, Panuje na przylazie Kolskim, teren bagnisty, w namiotach, warunki w namiotach ciężkie, wiecej przemiescienia ludem, stosunki higieniczne zle, bez siemnikow i gromy, czy imiej prziesci.

5) Wobzie Kuzniejsk zamieszkuje sie przemiescilo 2000, szeregow i Polscy Poliskowej, około 1000 osob szeregowych i wojskowych i stady graniczne, i kilka kieszist osob cywilnych pracownikow, oraz około 1500 Oficerow, wzdem około 5000 ludzi.

Wszystcy nawolowia polskiej, zaciemni przemiescily, przemiescily, przemiescily i najjemnie stosunki dobre.

6) Licy i obzie: W obrazu Kuzniejsk praca byla wytkonywana w obrzebie obrazu, i zaciemni praca obrazem przy przemiesceniach i wzdem z obrazu i k.p. w obrazie siemowej, cięganie obrazem po siemni alla opalu, z obrazem alla opalam. samieszkaty budynkow, jako opalu wydzawo baroko mato i to baroko zaciemni. Na praca wiec nie pęacono. Licywienne siabe, brak kuzniejsu, a jedynie utymniano sie z 800 gr. chleba, jako dzienna porcja, ubranie etc. naprawiano i latano w wlasnym zakresie, aby bylo przemiescilo, Licy Kuzniejski dobre, a kulturalnie zle, jako kino i praca byla wytkonywana alla przemiescily komunistycznej, a praca byla wytkonywana alla przemiescily

porze N. F. H. D. na klómeł szesoro por oggad komu-
nisty esus i poroklinand tucq, oskarkaje tucq o wnowa-
nie wojny s taciowej w roku 1914 i w 1939 roku, a w polno-
lano polskie szesmięckę.

Ustosunek władz N. F. H. D. do Polaków: Wobzai samym
N. F. H. D. odwołał się w sprawie obci gżeceny do polaków,
Łas no. badaniach, które w dlywały się jowca obzem w bu-
dlnkach pamięskajet orze N. F. H. D. i odgwożonych baroko
szeskiem i szesednym póttem od obzai szesony wano się
buntami, skakano maob badaniem, bito i skit; wyzwanam ovi-
nymmi miorayewit, mi stórami; porucym strascho oviymmi
mestępstwami. Nie obwczano korekpcionoleueji od wolskby
Ła ko, że nie szesnawie tak jak to obcieli i wyomagali, obwci
listy byt, które mijeobwctwami polakayewano. Pwcz tego,
tym którzy pwiadali jeszczę wctkiny k Polsee, gżwżono, że
wyznawaj wctkiny ich na Sybir, jeczeli nie będa szesnawie, tak
jak to wyomagali. O Polsee jmi obcieli pucetnie szuchae i
Ła jowcaŁa kwierokiti, że o Polsee mima co myslęi, boji
jwci męci, nie bękie, nazajwajszę polakow szesnawajszę i
Ła obcieli lęadu.

Wobzai szesmanisk i imuch na pótymyzi Łutskim i
tam obciaderyli nam po porokicimmi do szesmaniska, że
jeczeli my szesnawie, i wctdali wctniammi pwiadczam do kwi-
szego szesano nam się obwczali tam traktowabo nas bez
szesnawie, jako szes miv. Łusymimmi na pótymyzi Łutskim
Ła obwctko stabe i miewctwctmme, tak, że obcieli miewct
Ła obwctam po 85 gr. obcieli i jeczeli wct, szes, szesnawie
obwctwctm wjwct i miewctwctm obwctwctm szesnawie.

Ustosunek lekarstwa, Szesnawie, szesnawie: Wobzai Łusisk
Łusisk lekarstwa obwctwctm i tam szesnawie się szesnawie
Łusisk. Szesnawie szesnawie byt, lecz wctby szesnawie się miewct
miewctwane. Wobzai Łusisk szesnawie obwctwctm szesnawie,
jeczeli kwpitan, nazajwajszę miewct i obwct szesnawie pwtieji,
Ła nazajwajszę miewctwane. Wobzai Łusisk i pótymyzi
Łutskim obwctwctm lekarstwa baroko staba, bakt byt szes-
nawie szesnawie, obwctwctm lekarstwa pwtieji polakow byt
Ła obwctwctm.

O Łusisk i jaka byt Łusisk Łusisk i wctkiny: Od m-ca.
Łusisk 1940. do m-ca kwietnia 1941. Łusisk byt

pisuc' po jednym piśmie miesiecznym do wotiny, na co
 wyoladwane byt stalony co miesiac. Pisatem kwi'diego
 wnieusia do wotiny na otrzymane talon, jednak za
 chadz czas pobyt w Obzrach Edolnej widalniczi od
 wotiny nie otrzymatem. Pwokina moja zostala wywie-
 ziona do Kuzakstana, gdzie i obecnie sie znajduje. Z w-
 otiny powieszkaly do Kirgiz Edolnej Edcznicy nie wiadom,
 chociaz jeden raz pisalem list do Kirgiz. Wzmann'skiego
 do szej matki.

10. Kuchy zostal przydzielony i w jaki sposob dostal sie do
 Armii. Dnia 11. 11. 1941. dostalem przydzial do obron Suks-
 dal i Galy obrz zostal wcielony na stacje do Trodimiersk
 i Golem transportem poczem stonij do Tatarskera, a mijsec
 formowania sie 5 lipca. Pochodzi tam wstepilam do tro-
 szepco sie 14. p.p. 5 D.P. i od tego czasu znajduje sie w
 wjstku. —

Strelkanichy.